

Resultaten kinderporno en kindersekstoerisme 2018

Kinderen hebben waar ook ter wereld recht op een veilig leven. Honderdvijftig FTE rechercheurs, verdeeld over elf teams Bestrijding Kinderpornografie en Kindersekstoerisme (TBKK), zetten zich hiervoor in samen met het Landelijk Programma Zeden, Kinderpornografie en Kindersekstoerisme. Bij het OM zijn onder andere één landelijk Officier van Justitie, vier officieren van het Landelijk Parket en een beleidsadviseur verantwoordelijk voor de portefeuille Kinderporno en Kindersekstoerisme, in samenwerking met de zedenofficieren van de arrondissementsparketten. Daarnaast participeren het TBKK van de Landelijke Eenheid en het Landelijk Parket van het OM in het expertisecentrum Kinderpornografie en Kindersekstoerisme dat ondersteunt en adviseert op operationeel en beleidsmatig niveau.

In deze rapportage worden de resultaten met betrekking tot de aanpak van kinderporno en kindersekstoerisme over 2018 weergegeven. De resultaten zijn gebaseerd op de gegevens afkomstig uit de zakenlijst van de politie en het registratiesysteem Compas van het Openbaar Ministerie (OM). De rapportage is opgesteld namens de Tactische Stuurploeg Kinderporno en Kindersekstoerisme.

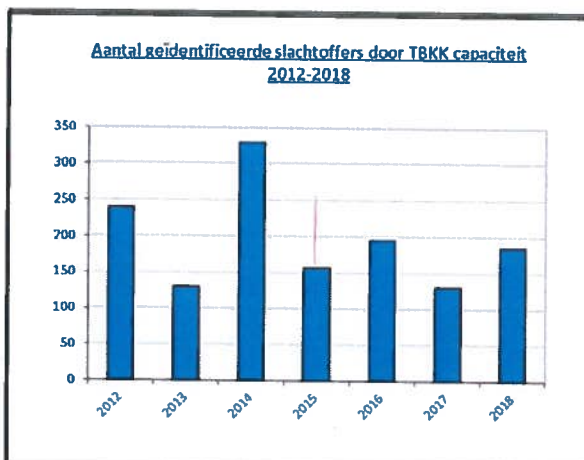
Resultaten 2018

De onderzoeken naar kinderpornografie en kindersekstoerisme worden als volgt gecategoriseerd:

- **proactieve onderzoeken:** deze komen door eigen onderzoek van de politie in beeld;
- **regulier:** onderzoeken die starten naar aanleiding van binnengekomen informatie, waarin al een indicatie voor een dader aanwezig is en die leiden tot een volledig opsporingsonderzoek;
- **overig:** eenvoudige onderzoeken met een korte duur en/of alternatieve interventies.

De focus ligt op het uit misbruiksituaties halen van slachtoffers. Door zaken die zich daarvoor lenen af te doen met een eenvoudige of alternatieve interventie zoals een Indigo-traject of gesprek, eventueel met waarschuwingsbrief, wordt er schaarse capaciteit vrijgespeeld om grotere, complexe en internationale onderzoeken (regulier en proactief) te doen gericht op misbruikers, vervaardigers en het identificeren van slachtoffers.

In 2018 zijn er 185 slachtoffers geïdentificeerd door de inzet van de TBKK's. Van 2012 tot en met 2018 zijn er ruim 1300 slachtoffers geïdentificeerd. De aantallen geïdentificeerde slachtoffers laten over de jaren heen grote fluctuaties zien. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door grote zaken met tientallen slachtoffers, zoals zaken waarbij

minderjarigen via digitale communicatiemiddelen worden verleid, misleid en/of onder druk gezet om voor de webcam seksuele handelingen te plegen.

De doelstelling om 700 interventies te plegen in 2018 is met 636 interventies niet volledig behaald. Dit komt doordat er minder eenvoudige onderzoeken en alternatieve interventies zijn gedaan. Het voorgenomen aantal proactieve en reguliere onderzoeken is wel behaald.

Aantal interventies	Jan / dec 2018	Jaardoel 2018
Proactief - lopend/afgerond	30	25
Regulier - afgerond	241	240
Overig (eenvoudig/alternatief) - afgerond	365	435
Totaal interventies	636	700

Resultaten en doelstelling 2018

Afgezet tegen de doelstellingen en resultaten van voorgaande jaren is te zien dat het gaat om een doorgaande ontwikkeling: het aantal interventies neemt af en de afname is het sterkst in de categorie eenvoudig/alternatief.

Door de exponentiële toename van het aantal meldingen¹ en door technische en juridische ontwikkelingen is het proces om meldingen te selecteren en te veredelen tot zaken complexer en tijdrovender geworden. Hierdoor worden er minder, maar relatief zwaardere en complexere zaken gedraaid. Mede hierdoor is het aantal Indigo-afdoeningen² in 2018 gedaald naar 28. In voorgaande jaren bedroeg dit aantal 37 in 2017, 40 in 2016, 50 in 2015, 65 in 2014 en 79 in 2013.

Daarnaast speelt mee dat er in 2017 en 2018 sprake is geweest van "schaarste management" in verband met beperkte beschikbare capaciteit bij met name de TBKK LE, waardoor bij werkvoorbereiding nog niet altijd kon worden gedaan wat gewenst is. Inmiddels zijn de meeste vacatures opgevuld en opleidingen doorlopen en opereert de TBKK LE weer op oorspronkelijke sterkte.

Aantal interventies	2015	2016	2017	2018
Proactief	25	20	30	30
Regulier	364	335	338	241
Overig (eenvoudig/alternatief)	453	521	344	365
Totaal aantal interventies	842	876	712	636

Resultaten 2015 tot en met 2018

¹ Meer over de toename van het aantal meldingen onder Kinderpornografie.

² Indigo staat voor Initiatief Niets Doen Is Geen Optie. Het betreft een verkort opsporingsonderzoek gevolgd door een verplicht reclasserings-contact, veelal mede inhoudende een behandeltraject.

Kinderpornografie

In de laatste jaren nam het aantal meldingen van online seksueel misbruik en kinderpornografie explosief toe: van ruim 5000 in 2015 naar ruim 30.000 in 2018. Ten opzichte van 2017 is de instroom van het aantal meldingen gestegen met 69%. Daarnaast wordt er ook proactief opgespoord.

Een belangrijke oorzaak van de stijging van het werkaanbod is onder meer de digitalisering van het leven mondiaal en het feit dat iedereen 24/7 online is en er dus ook steeds meer communicatie (mogelijkheid) op internet is. Naar verwachting houdt deze stijging de komende jaren aan. Dit noopt tot een constante doorontwikkeling van de prioritering, sturing en weging door politie en OM. Naar aanleiding van de explosieve stijging van het aantal meldingen heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid, in samenwerking met onder meer de politie, het OM en de private sector, een aantal actielijnen geïnitieerd om te komen tot een maatschappij brede aanpak van online seksueel kindermisbruik. Zo zijn in 2018 onder meer de eerste concrete stappen gezet om revictimisatie van slachtoffers door de herhaalde verspreiding van afbeeldingen tegen te gaan.

Kindersekstoerisme

Kindersekstoerismeonderzoeken³ starten doorgaans op basis van vermoedens van strafbare feiten, in tegenstelling tot kinderpornografie waarbij veelal voltooide strafbare feiten het startpunt zijn (bewijs in de vorm van strafbaar beeldmateriaal). Dit vraagt voor een kindersekstoerismeonderzoek veel inspanningen gericht op voldoende bewijsvergaring om te komen tot een verdenking. Een goede informatiepositie in het buitenland is hiervoor essentieel. Dat kost tijd en capaciteit. Door investering in internationale samenwerking zijn de afgelopen jaren de nodige netwerken en expertise opgebouwd.

In 2018 hebben er in Nederland verschillende opsporingsonderzoeken naar Nederlandse kindersekstoeristen plaatsgevonden, waarbij slachtoffers zijn geïdentificeerd en verdachten aangehouden. Deze zijn meegenomen in de resultaten van 2018. Daarnaast draagt Nederland waar mogelijk actief bij aan opsporing en vervolging van Nederlandse kindersekstoeristen door de autoriteiten van de landen waar kindersekstoerisme plaatsvindt, onder meer door de inzet van twee in Zuidoost-Azië gestationeerde liaison officers.⁴ Dankzij het door de liaison officers opgezette netwerk is er beter zicht ontstaan op de aard en de omvang van het misbruik in het buitenland en is er tevens in toenemende mate sprake van constructieve samenwerking tussen de lokale en de Nederlandse opsporingsautoriteiten ten aanzien van de aanpak daarvan. Mede door hun inspanningen zijn 8 verdachten aangehouden waarvan 5 in het buitenland, van misbruikers tot vervaardigers van

³ Kindersekstoerisme is het in het buitenland een minderjarige seksueel misbruiken of op enigerlei wijze deelnemen aan dat misbruik. Kindersekstoeristen misbruiken kinderen die zich in een kwetsbare positie bevinden in landen die zij als veilig voor hun activiteiten beschouwen.

⁴ De in de Filipijnen en Thailand gestationeerde politie liaison officers hebben Azië als werkgebied en richten zich primair op zes landen: Nepal, Filipijnen, Indonesië, Thailand, Cambodja en Sri Lanka.

kinderporno. Tevens hebben er meerdere forse veroordelingen plaatsgevonden in het buitenland met betrekking tot kindersekstoerisme gepleegd door Nederlanders. Twee verdachten kregen levenslang, één verdachte 22 jaar gevangenisstraf, één 19 jaar, één 8 jaar gevangenisstraf, één 7 jaar en één 5 jaar gevangenisstraf.

Het OM en de politie hebben tevens met succes verkend of en hoe gebruik gemaakt kan worden van het informatiedelingsinstrument Green Notice. De Green Notice is een instrument van Interpol dat tot doel heeft preventie en bestrijding van ernstige misdrijven over landsgrenzen heen mogelijk te maken. De Green Notice beoogt te voorkomen dat andere landen zonder voorwaarschuwing worden geconfronteerd met personen die in Nederland veroordeeld zijn voor ernstige seksuele misdrijven en van wie een verhoogd recidiverisico bekend is of personen ten aanzien van wie concrete aanwijzingen bestaan dat zij ernstig delictgedrag zullen gaan vertonen. Het gebruik van de Green Notice zal in de eerste helft van 2019 landelijk worden uitgerold.

Internationale samenwerking

Kinderporno en kindersekstoerisme zijn bij uitstek internationale delicten. Het gebruik van internet en de verspreiding van materiaal gaat eenvoudig en kent geen grenzen. Bij de aanpak wordt vruchtbaar samengewerkt met operationele partners waaronder in de eerste plaats Interpol en Europol.

De Nederlandse politie is vertegenwoordigd in meerder internationale multilaterale netwerken op het vlak van bestrijding van kinderporno en kindersekstoerisme, waaronder de Interpol Specialist Group on Crimes against Children, EMPACT, Europol Expert Group en de Virtual Global Taskforce. Ook op bilateraal niveau heeft de Nederlandse politie sterke banden met strategische partnerlanden. Binnen het Strategisch Landenprogramma (SLP) wordt ingezet op uitwisseling van kennis en expertise op gebieden zoals victim ID, KST, capacity building en (door)ontwikkeling van diverse digitale tools en werkmethodieken.

Binnen EMPACT heeft Nederland een actieve (voorzitters) rol binnen meerdere operationele acties, waaronder kindersekstoerisme, online werken onder dekmantel en verstoren van digitale kinderpornonetwerken.

Nederland heeft in samenwerking met partnerorganisaties tot slot diverse malen bijgedragen aan capacity building initiatieven in het buitenland. Deze initiatieven zijn zeer positief ontvangen en hebben tot concrete resultaten geleid in de betreffende landen. Deze vorm van internationale samenwerking blijkt effectief en wordt in de komende jaren verder doorontwikkeld en uitgerold.